

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 371/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Roberta Šorla predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľov

[REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED],
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED];
[REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] Rakúska republika;
[REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED];
[REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED];
[REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED],
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED];
[REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], zastúpených spoločnosťou advocatius s. r. o., Palackého 12,

Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Zdenka Benčíková, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 430/2015-2785 z 31. júla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 304/2018 z 27. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom týchto súdov v uvedených konaniach.

2. Zo sťažností sťažovateľov a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa v pozícii žalobcov domáhajú pred všeobecným súdom určenia, že **záložné právo** k špecifikovaným bytom a nebytovým priestorom evidovaným na ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ v prospech Československej obchodnej banky zavkladované pod ■■■■■ nie je.

2.1 V štádiu odvolacieho konania ■■■■■ oznámila vstup do konania v pozícii intervenienta (ďalej aj „navrhovaná intervenientka“) s tým, že už zaznamenala úspech v obdobnom konaní (vec vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 66/2008) a výsledok sporu má mať podľa sťažovateľov dopad aj na jej hmotnoprávne postavenie.

2.2 Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol, že vstup je neprípustný s odôvodnením, že v konaní bude rozhodnuté len o záložnom práve vo vzťahu k žalobcom. Podľa sťažovateľov však tento záver neobstojí, pretože ■■■■■ je rovnako vedená na ■■■■■ a dopadá na ňu identické záložné právo.

2.3 Na dovolanie sťažovateľov najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol s odôvodnením, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je možné považovať za rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuteľné dovolaním, pretože nebolo vydané v inštančnom postupe.

2.4 Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti zdôraznili, že účasť ■■■■■ je *esenciálna*, a osobitný zreteľ venovali jednotnému rozhodovaniu súdov. Na porovnanie vlastnej právnej veci poukázali na analógiu s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6 Cdo 137/2017, v ktorom bola záložná zmluva uzavretá bez súhlasu stavebníkov na rozostavaný dom medzi obligačným dlžníkom a bankou posúdená ako neplatná pre rozpor s dobrými mravmi.

2.5 Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vyslovil porušenie ich práv uvedených v bode 1 tohto odôvodnenia krajským súdom, ako aj najvyšším súdom a priznal im primerané finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

II. Relevantná právna úprava a predbežné prerokovanie návrhu

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd.

4. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý **je zjavne neopodstatnený**.

5. Uvedené ustanovenie dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, ako dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne (nálezom). Ide o špecifickú časť konania, ktorá nemá charakter konania kontradiktórneho a kedy ústavný súd môže rozhodnúť len na základe tvrdení uvedených v ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutých rozhodnutí priložených k ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky (vady vytýkané rozhodnutiu) nie sú spôsobilé spochybniť jeho ústavnosť. Inými slovami, ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Typickou bude situácia, keď sťažovateľ spochybňuje právne závery všeobecného súdu výlučne s poukazom na ich nesprávnosť. V takom prípade totiž stavia ústavný súd do role ďalšej prieskumnej inštalácie, ktorá mu neprináleží. O takú situáciu ide aj v posudzovanom prípade.

6. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

K napadnutému rozhodnutiu a postupu najvyššieho súdu

8. Sťažovatelia založili dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu o nepripustení intervenienta na porušení ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Tento dovolací dôvod bol smerodajný v rámci viazanosti ústavného súdu dôvodmi ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde).

8.1 Sťažovatelia argumentáciu koncentrovali do výhrady, že intervencia je prípustná počas celého konania, a teda aj v priebehu konania pred odvolacím súdom. Z toho odvodili aj možnosť domáhať sa opravného konania v dovolacom procese, čo pripustil aj odvolací súd v ním napadnutom uznesení.

9. Podľa 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo **veci samej alebo ktorým sa konanie končí**, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Ústavný súd akcentuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže v konkrétnej veci uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (aj keď toto posúdenie najvyšším súdom je z hľadiska jeho ústavnej udržateľnosti preskúmateľné ústavným súdom v konaní o ústavnej sťažnosti). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018).

11. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol s odôvodnením, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je možné považovať za rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuteľné dovolaním, pretože nebolo vydané v inštančnom postupe.

13. Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na prístup k súdu či so zásadami spravodlivého procesu.

14. S poukazom na uvedené ústavný súd dodáva, že skutočnosť, že najvyšší súd kvalifikoval dovolanie sťažovateľov ako neprípustné a že pritom vyslovil právny názor, s ktorým sa sťažovatelia nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení základného práva na prístup k súdu či práva na spravodlivý proces podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí

rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

15. Obiter dictum ústavný súd poznamenáva, že uznesenie odvolacieho súdu o nepripustení intervenienta do konania *prima facie* nie je rozhodnutím vo veci samej a konanie sa ním nekončí, a tak nebol naplnený zákonný predpoklad prípustnosti dovolania ustanovený už v uvádzacej vete ustanovenia § 420 CSP, ktorý je smerodajný pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa ktoréhokolvek dôvodu uvedeného v písmene a) až f) tohto ustanovenia. Aj keď sťažovateľom možno uznať argumenty o význame judikatúry týkajúcej sa jednotného rozhodovania súdov a princípu právnej istoty, no vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP neexistovala žiadna možnosť porušenia uplatnených práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

16. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľmi označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K napadnutému rozhodnutiu a postupu krajského súdu

17. Sťažovatelia správne vychádzajú z predpokladu, že intervencia je možná počas celého konania vrátane odvolacieho konania (porov. Zo súdnej praxe 63/2007).

18. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti v súvislosti s právnym záujmom navrhovanej intervenientky označili za kľúčové, že [REDACTED] je vlastníčkou nehnuteľnosti na totožnom liste vlastníctva a dopadá na ňu totožné záložné právo [REDACTED] bod 23 kat. úz. [REDACTED] a že so svojím obdobným nárokom už zaznamenala úspech pred okresným súdom. Intervencia preto podľa nich sledovala aj jednotnú líniu rozhodovania s dopadom aj na hmotné právo navrhovanej intervenientky.

19. Ústavný súd uvádza, že krajský súd v napadnutom uznesení jasne a zrozumiteľne zdôvodnil nepripustenie vstupu navrhovanej intervenientky s tým, že v konaní bude rozhodnuté len o záložnom práve vo vzťahu k žalobcom a rozhodnutie sa „*nijako nedotkne otázky, či viazne alebo neviazne záložné právo na byte či nebytovom priestore intervienta (správne intervenienta, pozn.)*“.

20. Uvedený právny názor v zmysle stabilnej judikatúry by ústavný súd mohol nahradiť svojím vlastným názorom v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný (I. ÚS 131/2018). To však rozhodne nie je prípad napadnutého uznesenia krajského súdu.

21. Podľa § 81 CSP intervenientom je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania. Ten je daný v prípade subjektívnej záväznosti rozsudku (len pre strany sporu) v prípade, ak by v prípade prehry podporovanej strany sporu mohol tento výsledok vyústiť do vzniku sekundárneho sporu medzi intervenientom a podporovanou stranou (porov Števček a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár 2016, str. 274). O takýto prípad nejde, ak predmetom sporu o určenie neexistencie záložného práva sú síce byty či nebytové priestory v jednej stavbe, no nie priestory intervenienta. Právny záujem intervenienta nie je daný ani len argumentačnou podporou nasmerovanou na judikatúru konzistentnú s predstavami intervenientom podporovanej strany sporu. Ústavný súd akcentuje, že intervencia nie je prostriedkom analogickým k poskytovaniu právnej pomoci. Primárnou úlohou intervenienta totiž nie je pomoc v hľadaní právnych argumentov, keďže to je úlohou splnomocneného zástupcu. Intervenient musí byť osobou, na ktorú bude mať výsledok

priamy vplyv, a nie tým, kto má pôsobiť len ako morálna alebo argumentačná podpora niektorej zo sporových strán. Súčasne platí, že ktorejkoľvek zo sporových strán nič nebráni, aby v rámci svojej právnej argumentácie predložila alebo označila rozhodnutia súdov vydané v iných súvisiacich alebo analogických konaniach (napr. v našom prípade v konaniach, kde figuruje osoba domáhajúca sa postavenia intervenienta), apelujúc na predvídateľnosť súdnych rozhodnutí ako jeden z atribútov právnej istoty. Na to, aby mohli byť v konaní predložené takéto súvisiace súdne rozhodnutia, nie je potrebný formálny vstup intervenienta do konania.

22. Navrhovaná intervenientka má síce priestory v rovnakej nehnuteľnosti ako sťažovatelia a rovnako na jej priestory dopadá záložné právo z rovnakej záložnej zmluvy, no nie sú predmetom konania o určenie, že záložné právo nie je. To sa týka aj ideálneho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu.

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením krajského súdu nie je príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označených práv dosahujúce ústavno-právnu intenzitu a možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

24. Z uvedených dôvodov ústavný súd inak formálne bezchybnú ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Sťažovatelia, odvíjajúc od porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, namietajú aj porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

26. Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 3 a čl. 48 ústavy.

27. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého uznesenia krajského súdu a náhrade trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práv alebo slobôd sťažovateľov (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu